

Lễ Giáng Sinh

Bách Khoa Toàn Thư Mở Wikipedia

Lễ Giáng Sinh

Một khung cảnh mô phỏng Chúa Jesus giáng sinh, với đằng sau là cây thông Noel.

Tên khác: Noel, Christmas, Xmas, Nativity

Tham gia: Tín hữu đạo Kitô, Người không theo đạo Kitô^[1]

Kiểu: Kitô giáo, văn hóa

Tầm quan trọng: Sự giáng sinh của Chúa Jesus

Ngày: 25 tháng 12 (hoặc 7 tháng 1)^{[2][3][4]}

Kỷ niệm: Cầu nguyện, dự lễ, sum họp gia đình, gặp gỡ, tặng quà, trang trí nhà cửa

Liên quan: Mùa Giáng sinh, Đêm Giáng sinh, Mùa Vọng, Lễ Truyền Tin, Lễ Hiển Linh, Yule

Lễ Giáng Sinh, còn được gọi là **lễ Thiên Chúa giáng sinh**, **Noel**, **Christmas** hay **Xmas** là một ngày lễ kỷ niệm Chúa Giêsu sinh ra đời, theo phần lớn các tín hữu Kitô giáo. Họ tin là Giêsu được sinh tại Bethlehem (Bêlem) thuộc xứ Judea (Giudêa) nước Do Thái (ngày nay là 1 thành phố của Palestine), lúc bấy giờ thuộc Đế quốc La Mã, khoảng giữa năm 7 TCN và năm 2.

Ngày lễ được cử hành chính thức vào ngày 25 tháng 12 nhưng thường được mừng từ tối ngày 24 tháng 12 bởi theo lịch Do Thái, thời điểm tính bắt đầu một ngày là lúc hoàng hôn chứ không phải nửa đêm. Lễ chính thức ngày 25 tháng 12 được gọi là "lễ chính ngày", còn lễ đêm 24 tháng 12 gọi là "lễ vọng" và thường thu hút nhiều người tham dự hơn. Nhiều giáo hội Chính Thống giáo Đông phương như ở Nga, Gruzia vẫn sử dụng lịch Julius để định ngày này, cho nên lễ Giáng sinh của họ ứng với ngày 7 tháng 1 theo lịch Gregory.

Các mục đồng chiêm bái, Gerard van Honthorst, 1622

Tên gọi

Noel, từ tiếng Pháp *Noël*, dạng cổ hơn là *Naël*, có gốc từ tiếng Latinh *nātālis* (*diēs*) có nghĩa là "(ngày) sinh". Cũng có ý kiến cho rằng tên gọi *Noel* xuất phát từ tước hiệu *Emmanuel*, tiếng Hebrew nghĩa là "Thiên Chúa ở cùng chúng ta", như được chép trong sách Phúc âm Matthêu.

Trong tiếng Anh, ngày lễ này được gọi phổ biến là **Christmas**. Chữ *Christ* (phiên âm Việt là "Ki-tô" hay "Cơ-đốc", có nghĩa là Đáng được xúc dầu) là tước hiệu của Chúa Giêsu; còn chữ *Mass* nghĩa là thánh lễ. Do đó *Christmas* theo nghĩa chiết tự là "(Ngày) lễ của Đức Kitô". Chữ *Christ* bắt nguồn và được viết trong tiếng Hy Lạp là "Χριστός" (*Khrīstos*), mở đầu bằng chữ cái "X" (Chi) nên *Christmas* còn được viết tắt là *Xmas*.^[5]

Lịch sử

Thời kỳ Kitô giáo sơ khai (khoảng 2 đến 3 thế kỷ đầu công nguyên), lễ này được mừng chung với Lễ Hiện Linh. Ngay từ năm 200, thánh Clementê thành Alexandria (150-215) đã đề cập đến lễ hết sức đặc biệt này được cử hành vào ngày 20 tháng 5. Nhưng Giáo hội Latinh thì mừng lễ này vào ngày 25 tháng 12^[6].

Theo một nguồn khác thì các Kitô hữu sơ khai không ăn mừng lễ sinh nhật, vì họ cho rằng ăn mừng sinh nhật là làm theo thói quen của dân ngoại đạo thờ thần tượng. Bởi lẽ đó họ không ăn mừng lễ giáng sinh của Chúa Giêsu trong suốt ba thế kỷ đầu. Đến thế kỷ thứ 4, người Kitô hữu mới bắt đầu muốn ăn mừng lễ giáng sinh của Chúa Giêsu mỗi năm một lần, nhưng lại sợ bị chính quyền Đế quốc La Mã phát hiện và bắt bớ, bởi vì thời điểm đó Kitô giáo vẫn chưa được công nhận là một tôn giáo hợp pháp.

Những người La Mã hàng năm ăn mừng "Thần Mặt trời" (Feast of The SolInvictus) đem ánh sáng đến cho trần gian vào ngày 25 tháng 12. Các Kitô hữu đã nhân cơ hội này để tổ chức ăn mừng ngày Chúa Giêsu giáng sinh, đem ánh sáng và sự sống đến cho nhân loại (Gioan 8:12) trùng một ngày với ngày lễ "Thần Mặt trời" của người La Mã. Vì vậy, chính quyền La Mã đã

không phát hiện rằng thực sự là các Kitô hữu tổ chức ăn mừng lễ giáng sinh của Chúa Giêsu.^[6]

Đến năm 312, Hoàng đế La Mã Constantine I đã bỏ đa thần giáo và theo Kitô giáo. Ông đã hủy bỏ ngày lễ ăn mừng "Thần Mặt trời" và thay vào đó là ngày ăn mừng sinh nhật Chúa Giêsu. Đến năm 354, Giáo hoàng Libêrô công bố ngày 25 tháng 12 là ngày chính thức để cử hành lễ Giáng sinh của Chúa Giêsu.

Trong nhiều thế kỷ, những sử gia Kitô giáo chấp nhận ngày lễ giáng sinh là ngày Chúa Giêsu được sinh ra. Tuy nhiên, đến đầu thế kỷ 18, các học giả bắt đầu đề xuất một cách giải thích khác. Isaac Newton cho rằng ngày giáng sinh đã được lựa chọn để tương ứng với ngày đông chí ở bắc bán cầu, từng được đánh dấu là ngày 25 tháng 12. Năm 1743, Paul Ernst Jablonski người Đức lập luận ngày giáng sinh được xác định ngày 25 tháng 12 để khớp với ngày Sol Invictus trong tôn giáo La Mã cổ. Ngoài ra trước Kitô giáo, nhiều nền văn hóa và tôn giáo khác cũng ăn mừng ngày lễ của họ vào cuối tháng 12.

Biểu tượng Giáng sinh và ý nghĩa

Vòng lá mùa Vọng

Vòng lá mùa Vọng

Vòng lá mùa Vọng là vòng tròn kết bằng cành lá xanh thường được đặt trên bàn hay treo lên cao để mọi người trông thấy, trong 4 tuần Mùa Vọng. Cây xanh thường được trang hoàng trong các bữa tiệc của dịp Đông chí - dấu hiệu của mùa đông sắp kết thúc. Trên vòng lá đặt 4 cây nến. Tục lệ này khởi xướng bởi các tín hữu Lutheran ở Đức vào năm 1839 với 24 cây nến gồm 20 nến đỏ và 4 nến trắng, cứ mỗi ngày gần Giáng sinh được đốt thêm một cây nến.

Vòng lá có hình tròn nói lên tính cách vĩnh hằng và tình yêu thương vô tận của Thiên Chúa. Màu xanh lá nói lên hy vọng rằng Đấng Cứu Thế sẽ đến cứu con người. 4 cây nến bao gồm ba cây màu tím - màu của Mùa Vọng, cây thứ 4 là màu hồng, là màu của Chúa Nhật thứ Ba mùa Vọng, hay còn gọi là *Chúa Nhật Vui mừng (Gaudete Sunday)*. Hoặc 4 cây nến đỏ, cứ mỗi tuần mùa Vọng đốt 1 cây nến.

Hang đá

Thường là vào mùa Giáng sinh, một máng cỏ được đặt trong hang đá (hay gỗ) được dựng lên trong nhà hay ngoài trời, với các hình tượng Chúa Giê-su, Mẹ Maria, thánh cả Giuse (Joseph), xung quanh là các thiên sứ, mục đồng cùng các gia súc như bò, lừa để kể lại sự tích Chúa ra đời trong máng cỏ.

Cây Giáng sinh

Bài chi tiết: Cây Giáng sinh

Cây Giáng sinh ở một gia đình Đan Mạch

Cây Giáng Sinh là cây xanh (thường là cây thông) được trang hoàng để trình bày trong dịp lễ **Giáng Sinh** theo phong tục của người Ki tô giáo.

Thiệp Giáng sinh

Bắt nguồn từ năm 1843 khi ông Henry Cole (1808 - 1882), một thương gia giàu có nước Anh, đã nhờ John Callcott Horsley (1817 - 1903), một họa sĩ ở Luân Đôn, thiết kế một tấm thiệp thật đẹp để tặng bạn bè. Vào Noel năm đó, Horsley trình làng tấm thiệp đầu tiên trên thế giới và sau đó nó đã in ra 1000 bản. Thiệp Giáng sinh nhanh chóng bùng phát và trở thành một thịnh hành ở Anh trong suốt 10 năm kể từ khi Chính phủ Anh thông qua đạo luật năm 1846 cho phép bất kỳ người dân nào gửi thư đến bất kỳ nơi nào với giá rẻ. Không lâu sau,

trào lưu này du nhập sang Đức và tới 30 năm sau người Mỹ mới chấp nhận nó.

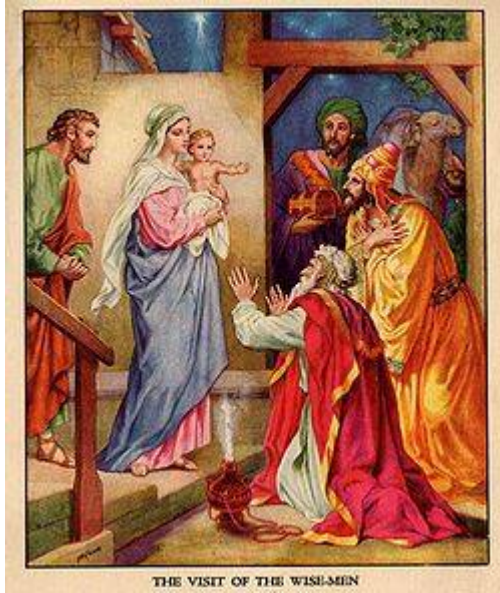
Quà Giáng sinh

Những món quà biểu lộ tình yêu của mọi người với gia đình và bè bạn. Khi Chúa Giê-su cất tiếng khóc chào đời tại Bethlehem trong một cái máng cỏ, ba nhà thông thái (hay nhà chiêm tinh, theo truyền thống cũng là ba vị vua) từ phương Đông đã đến để bày tỏ sự thành kính của mình. Họ mang đến ba món quà quý giá, đó là vàng, nhũ hương và mộc dục. Vàng có ý nói Chúa Giêsu là vua, nhũ hương để tuyên xưng Giêsu là Thiên Chúa và mộc dục tiên báo cuộc khổ nạn và sự chết của Chúa Giêsu để cứu chuộc nhân loại.

Ba vị vua rất giàu có nhưng những người dân nghèo hầu như chẳng có tài sản cũng mang đến bất cứ những gì họ có thể để tỏ lòng thành kính với *Chúa Hài đồng*. Những người chăn cừu tặng Giêsu hoa quả và những món đồ chơi nhỏ do chính họ tạo ra.

Ông già Noel thường cưỡi xe tuần lộc trên trời, đến nhà có cây thông giáng sinh và leo qua ống khói để đem đến những món quà cho các em nhỏ đang ngủ và thường để quà trong những chiếc tất.

Ngoài ra, ngày nay ở Việt Nam thì Giáng sinh cũng là dịp để các bạn trẻ có cơ hội gửi cho nhau những món quà, những bó hoa tươi và lời chúc tốt đẹp đến người thân và bạn bè.

Ba nhà chiêm tinh theo ánh sao chỉ đường tới thăm Hài Nhi Giêsu

Chợ Giáng sinh

Bài chi tiết: Chợ Giáng sinh

Chợ Giáng sinh (tiếng Đức: *Weihnachtsmarkt*; tiếng Pháp: *Marché de Noël*) là một chợ đường phố kiểu truyền thống được tổ chức vào dịp Giáng sinh (thường bắt đầu khoảng 1 tháng trước Lễ Giáng sinh) có nguồn gốc tại vùng đất ngày nay là nước Đức và Đông Bắc nước Pháp. Bắt đầu xuất hiện từ cuối thời Thời kỳ Trung Cổ (khoảng thế kỷ 14), cho đến nay chợ Giáng sinh vẫn là nét văn hóa truyền thống đặc sắc của Đức, Áo và Đông Bắc Pháp trong dịp Giáng sinh cũng như được phổ biến đến nhiều quốc gia khác trên thế giới.

Giáng Sinh ở các nước

Hát mừng Giáng sinh ở Jersey

Phố xá ở Helsinki, Phần Lan, Lễ Giáng Sinh 2005

Hà Lan

Cũng như các quốc gia Tây Âu khác, lễ hội bắt đầu ở Hà Lan vào ngày 25 tháng 12 - đêm thánh Nicolas. Món quà của thánh Nicolas tặng cho ba chị em nghèo khổ qua chiếc ống khói và phong tục treo tất ở ống khói có thể được bắt nguồn từ câu chuyện này. Mỗi năm thánh bồng mạng ở Amsterdam đi thuyền tới thành phố với người cộng sự của mình là Black Peter ăn mặc như một người Moor. Họ được đón chào nồng nhiệt. Mọi người trao đổi quà với nhau và họ náo nức chuẩn bị cho mùa Giáng sinh.

Nga

Đối với những người theo Chính thống giáo Nga, nhiều nước Đông Âu và ở đất thánh Jerusalem, Giáng sinh rơi vào ngày 7/1 bởi họ dùng lịch cũ chứ không dùng lịch mới Gregory có từ thế kỷ 16. Ông già Tuyết trong Giáng sinh theo Chính thống giáo Nga có vẻ ngoài tương tự như "đồng nghiệp" ở phương Tây, nhưng lại mặc áo màu xanh và dắt theo một công chúa tuyết. Công chúa là người trao quà cho trẻ em. Với nhiều người Nga, lý do chính để ăn mừng Giáng sinh không phải bản thân ngày lễ này, mà đây là dịp để nghỉ ngơi. Người lao động có tới 10 ngày nghỉ, và với rất nhiều trong số họ thì đây là 10 ngày uống say sưa.^[7]

Nhật Bản

Nhật Bản không có lễ Giáng Sinh chính thức. Giáng Sinh ở Nhật không mang màu sắc tôn giáo. Từ đầu tháng 12 phố xá đã bắt đầu treo đèn trang trí. Các trung tâm lớn ở Tokyo như ga Tokyo, Ikebukuro, Shinjuku, Shibuya, Roppongi, Ginza v.v. đều treo đèn gọi là illumination rất đẹp. Đặc biệt nổi tiếng có lẽ là hành lang đèn có tên "Tokyo Millenario" do đạo diễn mỹ thuật người Ý tên là Valerio Festi thiết kế chạy dài 800 m tại Marunouchi gần ga Tokyo.

Gần đến ngày Giáng Sinh tại các quảng trường đều có đặt cây thông. Các siêu thị bán nhiều đồ của lễ Giáng Sinh như giày ủng đỏ đựng đầy bánh kẹo bên trong, các vòng lá thông gắn băng lụa đỏ và chuông mạ vàng, có cả bánh ngọt mùa Giáng Sinh của châu Âu như panettone có xuất xứ từ Italia. Một số nhân viên bán hàng hóa trang thành ông già Noel khi phục vụ khách hàng. Các cửa hàng bách hóa lớn (department stores) mở cửa đến 11 giờ đêm, làm việc cả 31 tháng 12 và 1 tháng 1. Trai gái thường lấy mùa Giáng Sinh để tỏ tình, tặng quà nhau mang ý nghĩa đặc biệt. Vào đêm Giáng Sinh các gia đình Nhật thường ăn bánh ngọt mùa Giáng Sinh do họ tự làm hoặc mua ở hiệu.^[8]

Việt Nam

Ngày nay, ở Việt Nam, dù không chính thức nhưng Giáng sinh dần dần được coi như một ngày lễ chung, thường được tổ chức vào tối 24 và kéo sang ngày 25 tháng 12. Trong những ngày này, cây thông Nô-en được trang trí ở nhiều nơi bằng cây thật (thường là thông ba lá hoặc thông mã vĩ) hay thông nhân tạo làm bằng nhựa, không phải cây thông như ở các nước phương tây thường là họ Bách tán. Trên cây, người ta thường treo các đồ trang trí nhiều loại nhưng thường có những cặp chuông, dây giả tuyết, những chiếc ủng, các gói quà tượng trưng và đèn trang trí giống như các nước phương Tây...

Lễ Giáng sinh ở Việt Nam là một dịp sinh hoạt văn hóa cộng đồng nhộn nhịp, những đôi tình nhân âu yếm tặng quà cho nhau, trẻ em háo hức chờ sự xuất hiện của ông già Noel, gia đình

bè bạn rủ nhau hội hè, yến tiệc, hát karaoke. Người Việt Nam rất thích thú các ca khúc Giáng sinh.^[9]

Chú thích

1. ^ “Christmas as a Multi-faith Festival”. *BBC News*. Truy cập 30 tháng 9 năm 2008.
2. ^ Nhiều giáo hội Kitô giáo Đông phương sử dụng lịch Julius cũng ấn định ngày lễ Giáng sinh là 25 tháng 12 theo chính lịch đó, nhưng tương ứng với lịch Gregory thì là ngày 7 tháng 1 (áp dụng từ năm 1900 tới 2099). Các giáo hội Armenia cố định lễ Giáng sinh vào ngày 6 tháng 1 (gộp chung với lễ Hiển Linh), hầu hết đã chuyển sang sử dụng lịch Gregory nên ngày lễ cũng chính là 6 tháng 1, riêng địa hạt Thượng phụ Jerusalem vẫn duy trì lịch Julius nên ngày lễ rơi vào 19 tháng 1.
3. ^ Ramzy, John. “The Glorious Feast of Nativity: 7 January? 29 Kiahk? 25 December?”. Coptic Orthodox Church Network. Truy cập 17 tháng 1 năm 2011.
4. ^ “Christmas in Bethlehem”.
5. ^ ^a ^b Giải đáp 306 câu hỏi của tín hữu Cơ Đốc, Diệp Dung, Nxb Tôn giáo, 2009
6. ^ Từ điển Công Giáo phổ thông, John A. Hardon, S.J. Image books, New York, chủ biên Lm Đặng Xuân Thành, Dịch: Nhóm Chánh Hưng, Nxb Phương Đông, 2008
7. ^ Người Nga đón Giáng sinh, theo AP, RFE
8. ^ Ngày lễ Giáng sinh ở Nhật Bản
9. ^ Việt Nam giáng sinh và ông già Tuyết ngày càng phổ biến

Nguồn: http://vi.wikipedia.org/wiki/L%E1%BB%85_Gi%C3%A1ng_Sinh